

УДК 330.34

Наталія Голич, аспірант, Олена Панухник, д. е. н., проф..

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

РОЗВИТОК МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

**Nataliia Holych, Postgraduate student, Olena Panukhnyk, Dr., Prof.
SMALL BUSINESS IN UKRAINE**

Одним із головних напрямів розвитку економіки більшості розвинених країн є саме розвиток малого бізнесу. Це зумовлено тим, що малий бізнес є одним із пріоритетних секторів фінансового ринку, він значною мірою впливає на зайнятість населення, темпи економічного розвитку та на перебудову економіки держави в цілому.

Підприємства малого бізнесу відіграють важливу роль у насиченні ринку споживчими товарами та послугами повсякденного попиту, реалізації інновацій, створенні додаткових робочих місць та ін. Вони, як правило, мають високу мобільність, раціональні форми управління, формують новий соціальний прошарок підприємців-власників. Недарма західні економісти сьогодні розглядають малий бізнес як головне джерело економічного розвитку.

На сьогодні загальні параметри розвитку сектору малого бізнесу в Україні не відповідають можливостям та потребам економіки. У докризовий період (2007-2008 рр.) Україна за кількістю суб'єктів малого бізнесу з розрахунку на 1 тис. населення, що дорівнювало 50-60 одиниць, виходила на рівень найрозвинутіших країн світу. Кожен третій працівник був задіяний на підприємствах сектору малого бізнесу. Але за ефективністю суб'єктів малого підприємництва, їх внеском до загального обсягу виробництва, інноваційною спрямованістю та іншими показниками Україна зараз значно відстає від розвинених країн світу [1].

Протягом 2013-2016 рр. малий бізнес не досягнув істотного розвитку, оскільки кількість суб'єктів малого бізнесу значно скорочується: у 2013 р. – 373809 одиниць, 2014 р. – 324598 одиниць, 2015 р. – 327814 одиниць та 2016 р. – 291154 одиниць. Не значно відрізняється також такий показник як кількість найманих працівників, які зайняті в малому бізнесі: 2013 р. – 2010,7 тис. осіб, 2014 р. – 1686,9 тис. осіб, 2015 р. – 1576,4 тис. осіб та 2016 р. – 1591,7 тис. осіб. Певні позитивні зрушення щодо вищезазначених показників відбулися лише в 2015 р. та 2016 р. відповідно на 1% [2].

Фінансова криза, високий рівень корупції, монополізація бізнесу, низька конкуренція на внутрішніх ринках, податкова реформа, падіння курсу гривні, політичний і військовий конфлікти негативно вплинули на темпи розвитку малого бізнесу загалом. Уряд України планує та вже розпочав проводити реформи, які спрямовані саме на стимулювання розвитку малого бізнесу. Однак для їх здійснення необхідно здійснити певні кроки:

- створити інфраструктуру підтримки малого та середнього бізнесу – бізнес-інкубатори, кластери, технологічні парки, центри підтримки підприємництва;
- розширити гарантії для малого бізнесу, особливо для молодих підприємців, інноваційних підприємств;

- забезпечити доступ до грантів та сертифікації малого бізнесу (ISO, НАССАР, інші);
- створити умови для формування системи лізингу;
- сприяти підготовці і перепідготовці кадрів для роботи у структурах малого бізнесу, вдосконалити трудове законодавство [3].

Проведення зазначених реформ сприятиме формуванню нових умов ведення малого бізнесу, що дозволить залучити національні та іноземні інвестиції, забезпечити економічне зростання, підвищити добробут населення, а отже сформувати економічно самостійний та стабільний клас малого бізнесу.

Список використаних джерел

1. Дикань О.В. Розвиток малого бізнесу в Україні: проблеми та шляхи забезпечення [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.btie.kart.edu.ua/article/download/101559/96928>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Загальнодержавна програма розвитку малого і середнього підприємництва [Електронний ресурс] / Державна регуляторна служба України. – Режим доступу : <http://www.dkrp.gov.ua/list/137>